

SKARABORS KULTURPLAN 2030

SKARABORGS KOMMUNALFÖRBUND

ANTAGEN 2022 - 12 - 09

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund	
Syfte	
Aktualisering	
Vilka omfattas av strategin?	
Skaraborgs Kommunalförbunds roll	
Regionala styrdokument som påverkar Skaraborg	4
Regional vision: Det goda livet	
Kulturstrategi Västra Götaland 2020-2023	
Delregional Utvecklingsstrategi Skaraborg 2030	
Begreppsförklaring	6
Så läser du kulturplanen	7
Samverkansområden 1: Profilera Skaraborg genom kultur	8
Insatsområden	
Önskade effekter	
Samverkansområden 2: Skapa attraktiva livsmiljöer	9
Insatsområden	
Önskade effekter	
Samverkansområden 3: Fler människor trivs och utvecklas	10
Insatsområden	
Önskade effekter	
Så arbetar Skaraborgs Kommunalförbund med planen	10
Prioritering 1	
Prioritering 2	
Prioritering 3	
Uppföljning	

Inledning

Bakgrund

Skaraborgs Kulturplan 2030 utgår från *Kulturstrategi Västra Götaland och regional kulturplan 2020–2023*, som är en övergripande strategi för det regionala kulturarbetet i Västra Götaland. Genom att ta fram en delregional kulturplan kan vi i Skaraborg kraftsamla tillsammans. Planen tar också avstamp från Delregional utvecklingsstrategi för Skaraborg 2030 med dess tre övergripande mål och sex samverkansområden.

Kulturplanen omfattar inte all utveckling utan fokuserar på områden där vi behöver samverka på Skaraborgsnivå. Planen har utformats för att ta höjd för förändringar och skiftningar i samhället; även sådana som vi ännu inte känner till.

Syfte

Syftet med planen är att genom samverkan mellan Skaraborgs kommuner och andra aktörer skapa kraft att genomföra de insatser som planen identifierar.

Aktualisering

Skaraborgs Kulturplan 2030 ska främja en långsiktig hållbar utveckling av Skaraborg. För att säkerställa riktningen mot de övergripande målen ska planen utvärderas under 2026. Om det finns behov kan planen revideras.

Vilka omfattas av strategin?

Kulturplanen vänder sig till Skaraborgs kommuner och andra relevanta organisationer. Den ska vägleda och inspirera aktörer som vill vara del i att utveckla Skaraborg.

Planen ska främja utveckling genom samverkan mellan en rad aktörer, exempelvis kulturlivet, Skaraborgs kommuner, Skaraborgs Kommunalförbund, akademien, civilsamhället, Västra Götalandsregionen och andra berörda myndigheter och organisationer. Vi har alla olika ansvar, resurser och kunskaper. Planen utgör plattformen för vår samverkan och för ett kraftfullt genomförande.

Skaraborgs Kommunalförbunds roll

Kulturplanen är styrande för Skaraborgs Kommunalförbunds prioriteringar inom det kulturstrategiska området och för fördelningen av delregionala utvecklingsmedel inom kultur.

Samverkan kring planens genomförande bygger på förståelse och ömsesidig respekt mellan olika aktörer. Under planens hela tidsperspektiv (fram till 2030) behöver berörda aktörer därför föra respektfulla samtal om roller, mandat och ansvar.

Skaraborgs Kommunalförbund ansvarar enligt sin förbundsordning för att samordna utveckling genom tillitsfull samverkan mellan kommunerna och andra aktörer.

Regionala styrdokument som påverkar Skaraborg

Regional Vision: Det goda livet

Vision Västra Götaland – Det goda livet är en vision för Västra Götaland.

Det centrala inslaget i visionen är *Det goda livet*. Det definieras på följande sätt:

”En god hälsa, arbete och utbildning, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där de förnybara systemen värnas – naturen, boendet och arbetslivet, möta behoven hos barn och ungdomar, uthållig tillväxt, som skapar resurser för alla och ett rikt kulturliv.”

Kulturstrategi Västra Götaland och regional kulturplan 2020–2023

Denna strategi utgår från två principer: *armkrok* och *armlängds avstånd*. Principerna understryker vikten av samverkan respektive tillit. Tillsammans med delregioner och kommuner bidrar Västra Götalandsregionens kulturnämnd till att utveckla kulturens infrastruktur till ett sammanhållet och sammanhängande nät av verksamheter.

Fem perspektiv är vägledande för Västra Götalandsregionens kulturpolitik: demokratisk öppenhet, konstnärlig kvalitet, social relevans, ekonomisk potential och regional profilering.

För att dessa ska bli verklighet utpekas fem områden som strategiska och särskilt viktiga. Dessa är *vidga deltagandet, gynna nyskapande, utveckla kapaciteten, nyttja tekniken och öka internationaliseringen.*

Kultursamverkansmodellen

Denna modell är till för att decentralisera inflytandet inom kulturpolitiken. Den är ett exempel på flernivåsamverkan mellan stat, regioner, kommunalförbund och kommuner, och förutsätter även dialog med det civila samhället, yrkesverksamma konstnärer samt organisationer.

Modellen gör det möjligt för regionerna att göra egna prioriteringar och skapar därmed utrymme för regionala variationer. Kultursamverkansmodellen syftar till att flytta kulturpolitiken närmare medborgarna. Regioner tar, i samverkan med kommuner och kommunalförbund, fram en flerårig regional kulturstrategi. Det arbetet ska ske i samråd med civilsamhälle och kulturskapare. Eftersom kultursamverkansmodellen reglerar det statliga stödet till regional kulturverksamhet är den central för ett vitalt regionalt kulturliv.

Delregional utvecklingsstrategi för Skaraborg 2030

Denna strategi syftar till att vägleda det delregionala utvecklingsarbetet fram till 2030. Strategin styr både Skaraborgs Kommunalförbunds prioriteringar inom det delregionala utvecklingsarbetet och fördelningen av delregionala utvecklingsmedel. Tre övergripande mål och två effektmål är kopplade till strategin.

EFFEKT MÅL: 300 000 invånare. En arbetsmarknadsregion

**Attraktivt
Robust
Kompetensförsörjt**

Övergripande mål 1: Skaraborg är synligt i världen och skaraborgarna trivs och utvecklas

Skaraborg är en attraktiv region för invånare och näringsliv med en smidig vardag, där hög kvalitet kännetecknar skola och kultur, och med en väl fungerade social omsorg och infrastruktur.

Övergripande mål 2: Skaraborg är en industriregion i världsklass där befintliga företag är framgångsrika, nya etablerar sig och dit människor flyttar

Företagen i Skaraborg är framgångsrika. En del av dem är världsledande i processer eller produkter. Skaraborg är en region med god och kommunöverskridande samhällsplanering som skapar förutsättningar för det goda livet och hållbar utveckling, till exempel etableringar och inflyttning.

Övergripande mål 3: Skaraborg är globalt konkurrenskraftigt genom att möta kompetensbehoven för ett arbetsliv i omställning och en värld i förändring

Skaraborg är känt som en arbetsmarknadsregion där intressanta branscher och arbetsplatser attraherar en mångfald av företag, människor och kompetenser att vilja verka och utvecklas här.

Effektmål:

1. Skaraborg är en arbetsmarknadsregion; Sveriges fjärde största
2. Skaraborg har 300 000 invånare

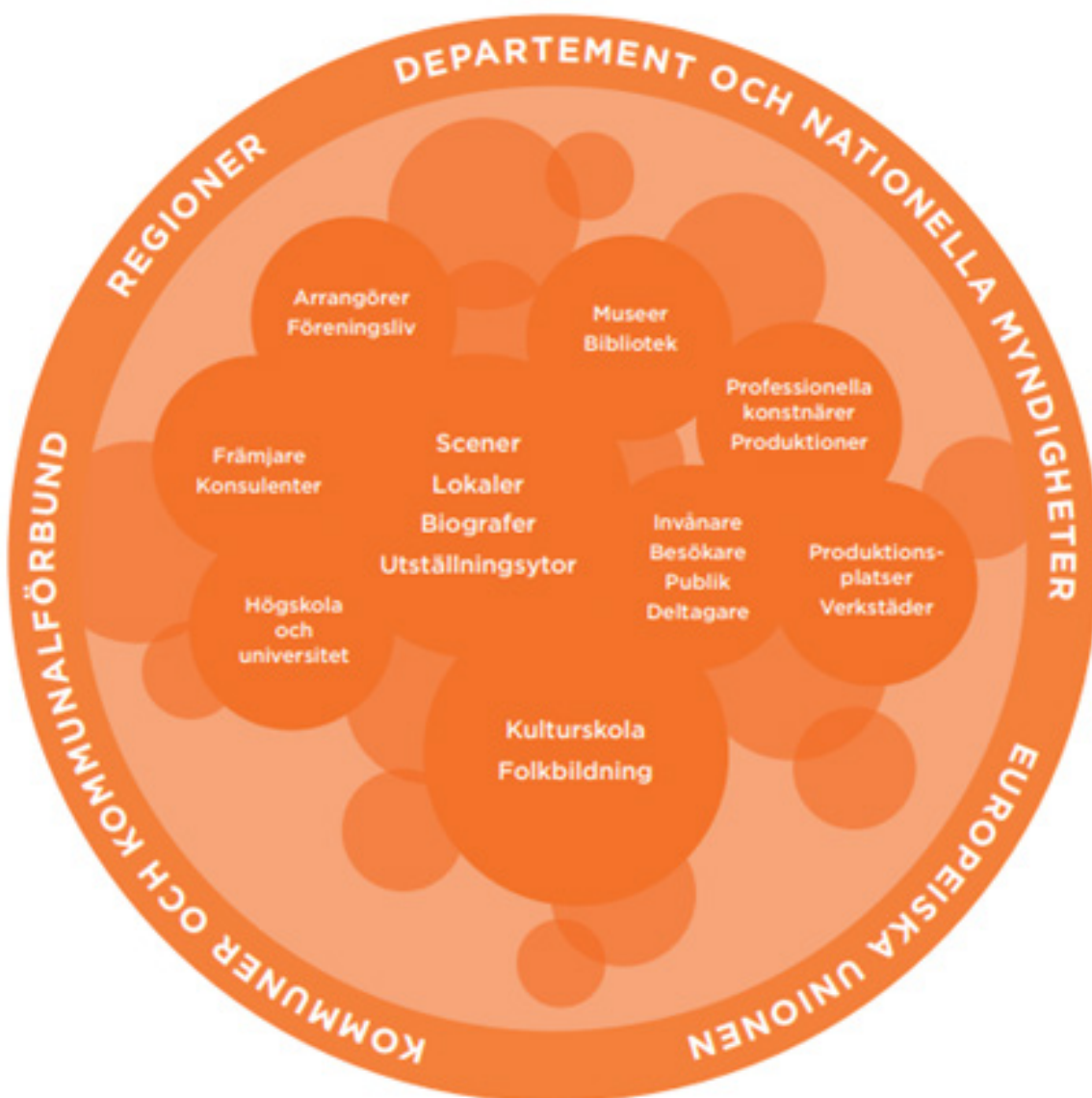
Begreppsförklaring

Kulturella och kreativa näringar

Följande näringar ingår enligt Tillväxtverkets definition i begreppet *Kulturella och kreativa näringar*: arkitektur, turism och besöksnäring, mode, design, film, foto, dator- och tv-spel, media, musik, måltid, upplevelsebaserat lärande, litteratur samt scenkonst.

Kulturens infrastruktur

Man kan säga att den kulturella infrastrukturen utgörs av två grupper. Den första gruppen består dels av kulturinstitutioner som i någon grad finansieras av stat, region eller kommun, dels av mötesplatser och arbetsplatser som replokaler, verkstäder, träningslokaler och inspelningsstudior. Den andra gruppen består av satsningar som görs på kulturskapares villkor, exempelvis kompetensutvecklingsinsatser, centrumbildningar och inkubatorer, samt av det så kallade fria kulturlivet.

Så läser du kulturplanen

Kulturplanen bygger på Skaraborgs delregionala utvecklingsstrategi. Därmed ansluter sig planen också till strategins vision, delregionala mål och delregionala prioriteringar.

Planen pekar ut riktningen för Skaraborgs gemensamma utveckling. Den består av följande delar:

Tre **samverkansområden** som anger vad vi behöver samverka kring för att nå målen.

Insatsområden som beskriver prioriteringar inom respektive samverkansområde.

Önskade effekter som anger vilka förändringar som ska genomföras inom respektive samverkansområde.

Alla dessa delar fastställs av Direktionen för Skaraborgs Kommunalförbund.

Samverkansområden 1:

PROFILERA SKARABORG GENOM KULTUR

Skaraborg är 2030 en plats där kulturen är viktig för livsmiljön och fungerar som effektiv kraft för förnyelse. För att vidga kulturdeltagandet och skapa ett kulturutbud av hög kvalitet prioriteras utveckling av kulturens infrastruktur.

Samtidskonsten samt natur- och kulturarvet är viktiga delar för att bygga stolthet över vilka vi är och över Skaraborg som en livskraftig, modig och inkluderande plats.

Kulturlivet i Skaraborg tar plats i det offentliga rummet, både genom tillfälliga uttryck/händelser och i permanent form. Detta är centralt för att skapa förutsättningar för det goda livet och för hållbar utveckling, till exempel när det gäller att öka antalet invånare och etableringar.

I Skaraborg finns också ett utvecklat samarbete mellan besöksnäring och kultur. Detta samarbete levererar högkvalitativa produkter som bidrar till fler besökare och invånare. Tack vare ett välutvecklat samarbete med nationella och internationella kulturinstitutioner och aktörer har Skaraborg en stark lyskraft som bidrar till ett spännande kulturliv.

Insatsområden

I Skaraborg profilerar vi oss genom att tillsammans:

- öka tillgängligheten till nya infrastrukturer inom kulturen i Skaraborg samt främja utveckling av de strukturer som redan finns
- främja de kulturella och kreativa näringarna samt besöksnäringen genom nätverksstärkande insatser
- utveckla nationella och internationella samarbeten som gör att Skaraborgs invånare och besökare kan ta del av ett större kulturutbud.

Önskade effekter

- Ökad attraktivitet genom ett ökat utbud av innovativa, kreativa och högkvalitativa produkter/upplevelser inom besöksnäring och kultur.
- Ökad andel nationella och internationella samarbeten inom kultur, vilket bidrar till ökad attraktivitet gentemot befolkning och näringsliv.

Samverkansområden 2:

SKAPA ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER

Skaraborg år 2030 är en region där samhällsplanering och attraktiva livsmiljöer skapar förutsättningar för det goda, hälsofrämjande livet och för hållbar utveckling.

Skaraborg är en attraktiv region att bo, leva och växa i, med väl gestaltade och hållbara natur-, kultur- och stadsmiljöer. Områdets natur- och kulturmiljöer bidrar till att främja folkhälsa och rörelse, vilket ger förutsättningar för en välmående befolkning. Vi använder kreativ och konstnärlig kompetens för att skapa spännande och modiga miljöer.

Insatsområden

I Skaraborg skapar vi attraktiva livsmiljöer genom att tillsammans:

- ge goda förutsättningar för platsutveckling och upplevelser genom att främja sådana initiativ
- främja kompetensutvecklingsinsatser och utveckla arbetssätt för tvärssektoriellt arbete mellan samhällsplanering, kultur & fritid och andra relevanta sektorer i kommunerna
- ta tillvara och använda kompetens från kulturella och kreativa näringar för att åstadkomma attraktiva livsmiljöer

Önskade effekter

- Ökat antal attraktiva och gestaltade livsmiljöer.
- Ökad kompetens hos kommunerna när det gäller att arbeta tvärssektoriellt för att utveckla livsmiljöer
- Ökad befolkning i Skaraborg till 300 000 invånare 2030.

Samverkansområden 3: **FLER MÄNNISKOR TRIVS OCH UTVECKLAS**

I Skaraborg 2030 har alla människor likvärdiga förutsättningar att under hela livet må bra, utvecklas, delta i kulturlivet och ha en meningsfull fritid.

Här förs en välutvecklad samverkan mellan civilsamhälle, kommuner, kulturorganisationer och företag. Denna samverkan gör det möjligt för alla i Skaraborg att vara inkluderade och delaktiga i sociala nätverk, fysiska och digitala mötesplatser samt upplevelser. Tillgången till mötesplatser och inkluderingen i sociala sammanhang främjar hälsan och välbefinnandet, och möjliggör för människor att utvecklas och känna tillit till både sina medmänniskor och till samhället.

Digitala möjligheter ger goda förutsättningar för att utveckla och tillgängliggöra kulturutbudet för fler.

Inom detta samverkansområde prioriteras att barn och unga har likvärdiga möjligheter till inkludering och delaktighet samt en meningsfull fritid.

Insatsområden

I Skaraborg ökar vi människors trivsel och utveckling genom att tillsammans:

- främja och öka det kulturella deltagandet genom att utveckla en kontinuerlig dialog med civilsamhället
- främja initiativ som ökar barns och ungas delaktighet och inkludering i samhället i hela Skaraborg
- främja en jämlik tillgång till sociala nätverk och mötesplatser

Önskade effekter

- Ökad delaktighet i kultur- och fritidsutbudet, vilket bidrar till förbättrad folkhälsa.
- Ökad inkludering av barn och unga i kulturaktiviteter.
- Ökad tillit mellan människor, till samhället och till demokratin.

Så arbetar Skaraborgs Kommunalförbund med planen

I sitt arbete med kulturplanen gör Skaraborgs Kommunalförbund under planperioden prioriteringar inom tre områden.

Prioritering 1:

- Att undersöka möjligheterna att utveckla nationell och internationell samverkan (så kallad flernivåsamverkan).

Flernivåsamverkan kallas även samhällsstyrning och är mer horisontell och nätverksbaserad än formell styrning. Här inkluderas internationell, nationell, regional och kommunal nivå. Dessa nivåer interagerar i dag sinsemellan och utvecklar gemensamma intressen i direkt samarbete. Flernivåsamverkan bygger på delaktighet och kan innehålla konsultationer, inkluderande beslutsprocesser och medborgardialog.

Prioritering 2:

- Att samverka mellan politikområden på både lokal, regional och nationell nivå, för att utveckla kulturen och öka deltagandet i kulturlivet. Kulturpolitiken behöver aktivt interagera med andra politikområden för att visa på kulturens förnyelsekraft och kapacitet i samhällsutvecklingen.
- Att utveckla former för delregional dialog och samverkan för kulturnämnderna i Skaraborgs kommuner.

Eftersom det delregionala uppdraget är dynamiskt och regelbundet inkluderar nya frågor och perspektiv, behöver det finnas en väl fungerande samverkan, både mellan administrativa nivåer och mellan olika politikområden.

Prioritering 3:

- Att undersöka samverkan med organisationer och aktörer som arbetar med nationella eller regionala uppdrag i den kulturella infrastrukturen.
- Att arbeta för att öka tillgängligheten till Skaraborgs kulturutbud och platser.
- Att säkra projekt och resurser för att genomföra kulturplanen.

Kommunerna har det grundläggande offentliga ansvaret och står för den avgörande basfinansieringen för det lokala kulturlivet. Beslut ska tas så nära invånarna som möjligt – det som bäst görs på kommunal nivå ska också hanteras där. Delregionala insatser kompletterar och stärker den kommunala kulturpolitiken för att ta tillvara synergier och skapa mervärde. Det delregionala perspektivet ger också en unik förutsättning att kombinera markkontakt med överblick.

En viktig roll för Skaraborgs Kommunalförbund är därför att bidra till utveckling i form av projekt samt att säkra resurser som säkerställer att planen genomförs. Det är dock kommunerna och andra aktörer som har genomförandekraften, både genom sina verksamheter och sitt utvecklingsarbete.

Uppföljning

Varje år tar Skaraborgs Kommunalförbund fram en handlingsplan för att konkretisera insatser och mål som ska genomföras och uppfyllas det kommande året.

En årlig uppföljning av samverkan genomförs tillsammans med medlemskommunerna. Utvärderingen sammanställs i en rapport och bilägges kommunalförbundets årsredovisning.

Skaraborgs kommunalförbund rapporterar årligen till Västra Götalandsregionen koncernavdelning kultur om utvecklingsprocesser och insatser som genomförts inom ramen för kulturplanen. Slutrapporten presenteras för Direktionen.

